

4.2.2026

Esivalintakokeen arvosteluperusteet 2026

Esivalintakokeen arvostelu

Kokeessa on ollut neljä kysymystä. Enintään kolme vastausta on arvosteltu. Kokeessa ja kysymyksiin vastaamisessa on pitänyt noudattaa annettuja ohjeita. Ohjeiden rikkomisesta on voinut aiheutua ohjeissa määriteltyjä seuraamuksia.

Koekysymyksiin annetut vastaukset on arvosteltu pistein. Arvostelussa on sovellettu kysymyskohtaisia arvosteluperusteita ja kaikkia vastauksia koskevia yleisiä arvosteluperusteita. Kuhunkin kysymykseen annetusta vastauksesta on voinut saada 0, 1, 2, 3, 4 tai 5 pistettä. Kokeen enimmäispistemäärä on ollut 15 ja hyväksymispisteraja 9.

Koesuoritukset on arvosteltu asteikolla hyväksytty/hylätty. Kokelaan koesuoritus on hyväksytty, jos hän on saanut kokeesta vähintään hyväksymispisterajan mukaisen pistemäärän eikä hän ole rikkonut ohjeita koesuorituksen hylkäämiseen johtavalla tavalla.

Yleiset arvosteluperusteet

Vastaukset on arvosteltu toisistaan erillisinä. Kukin vastaus on arvosteltu kokonaisuutena. Arvostelussa on kiinnitetty huomiota oikeusnormien osaamisen lisäksi oikeudellisen argumentaation laatuun. Vastaukset on täytynyt perustella. Pelkän lopputuleman esittäminen ei ole ollut riittävä vastaus, eikä kaikkiin kysymyksiin ole ollut vain yhtä oikeaa vastausta.

Hyvän vastauksen piirteitä ovat:

- koekysymysten keskeisten oikeusongelmien tunnistaminen
- perusteltujen, selkeiden ja johdonmukaisten tulkintakannanottojen esittäminen soveltamalla olennaisia oikeusnormeja koekysymyksessä annettuun tosiseikastoon
- tuomarin tehtävässä toimimista varten kokonaisuutena arvioiden riittävä kyky analysoida ja ratkaista oikeudellisia kysymyksiä.

Kysymys 1

Vastauksen arvostelussa on kiinnitetty huomioita yleisten arvosteluperusteiden lisäksi seuraaviin seikkoihin:

- Verohallinto on antanut tehtäviä työntekijöille, jotka on vuokrattu yksityiseltä (vuokrattu työvoima). Tehtäviä on siten annettu muille kuin virkamiehille. Tehtävät ovat olleet kolmenlaisia: 1) avustava puhelinneuvonta koskien lomakkeilla asiointia Verohallinnossa, 2) puhelinneuvonta koskien verolakien soveltamista ja 3) päätösvallan käyttö yksittäisen veroasian ratkaisemisessa.
- Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle.
- Perustuslakivaliokunnan (PeVL 11/2006 vp) mukaan viranomaisen avustavan puhelinpalvelun tehtävät ovat julkisia hallintotehtäviä, joiden siirtämistä yksityiselle tulee arvioida PL 124 §:n valossa. Tämän perusteella myös suuremmin viranomaistoimintaan kytkeytyviä tehtäviä, joissa tulkitaan lakien sisältöä ja tehdään verotuspäätöksiä, on arvioitava PL 124 §:n valossa.
- Verohallinnosta annetun lain 2 c §:n mukaan Verohallinnon tehtävissä voidaan käyttää vuokrattua työvoimaa. Vuokratun työvoiman käyttö on rajoitettu erilaisiin avustaviin ja mekaanisluonteisiin tehtäviin. Vuokrattua työvoimaa voidaan säännöksen mukaan käyttää lisäksi avustavassa puhelinpalvelussa. Koska vuokratun työvoiman käyttö on mahdollistettu lailla, sen käyttö Verohallinnossa täyttää perustuslain vaatimuksen, että julkinen hallintotehtävä annetaan muulle kuin viranomaiselle lain nojalla.
- Perustuslakivaliokunta (PeVL 15/2025 vp) on Verohallinnosta annetun lain 2 c §:n säätämisvaiheessa todennut säännöksen perustuslain mukaiseksi. Lisäksi valiokunta on aiemmin katsonut ajoneuvoveroneuvontaan liittyen avustavan puhelinpalvelun tehtäviä voitavan ulkoistaa yksityiselle (PeVL 11/2006 vp). Koska laissa vuokratun työvoiman edellytetään työskentelevän Verohallinnon johdon ja valvonnan alaisena, voidaan perustuslain vaatimuksen oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaarantumattomuudesta katsoa toteutuvan vuokratun työvoiman kohdalla välittömämmin kuin silloin, kun tehtävät ulkoistetaan yksityisen hoidettavaksi ilman Verohallinnon välitöntä johtoa ja valvontaa.
- Perustuslain säätämisvaiheessa perustuslakivaliokunta (PeVM 10/1998 vp) on painottanut, että virkavastuun on toteuduttava, kun hallintotehtävä annetaan yksityiselle taholle. Apulaisoikeusasiamies (EOAK/7302/2019) on painottanut virkavastuun roolia tilanteissa, joissa hallintotehtävä siirretään vuokratulle työvoimalle Verohallinnossa. Verohallinnosta annetun lain 2 c §:n mukaan vuokrattua työvoimaa koskee rikosoikeudellinen virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu. Tältä osin lain 2 c § noudattaa perustuslain 118 §:n ja 124 §:n virkavastuu- ja oikeusturvavaatimuksia.

- Verohallinnosta annetun lain 2 c §:ssä avustavalla puhelinpalvelulla tarkoitetaan tiedon välittämistä verovelvollisille verotusta koskevan lainsäädännön ja ohjeiden sisällöstä sekä verovelvollisen omaa asiaa koskevien tietojen luovuttamista hänelle Verohallinnon tietojärjestelmästä. Perustuslakivaliokunta (PeVL 15/2025 vp) on katsonut, että tällaisten tehtävien antoa yksityiselle voidaan perustella tarkoituksenmukaisuussyillä, koska anto mahdollistaa Verohallinnon neuvontatyön kohdentamisen neuvonnan tarpeen kausivaihtelun mukaisesti. Avustavan puhelinpalvelun tehtävien antaminen vuokratulle työvoimalle voidaan siten nähdä hallinnon tehokkuuden ohella tarkoituksenmukaisena myös Verohallinnon asiakkaiden näkökulmasta.
- Verohallinnosta annetun lain 2 c §:ssä tarkoitettussa avustavassa puhelinpalvelussa on kyse yksinkertaisen ja ei-tulkinnanvaraisen tiedon välittämisestä. Hallituksen esityksessä (HE 17/2025) onkin lähtökohtana, että mikäli avustavassa puhelinpalvelussa esiintyy tulkintaa vaativia neuvontatilanteita, puhelu siirretään Verohallinnon virkamiehelle. Tämä heijastelee perustuslain vaatimusta, että merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan antaa vain viranomaiselle. Se, että X:n monimutkaisessa veroasiassa on esitetty avustavassa puhelinpalvelussa tulkintoja asian ratkaisemisesta, saattaa ylittää laissa asetetut rajat.
- Verohallinnosta annetun lain 2 c §:ssä todetaan, että avustavassa puhelinpalvelussa ei hoideta tehtäviä, joihin kuuluu verotusta koskevan päätöksentekovallan käyttöä. Tämä korostaa tarvetta rajata päätöksenteko pois niistä tehtävistä, jotka voidaan antaa vuokratulle työvoimalle. Päätöksentekovaltaa verotuksessa voidaankin pitää sellaisena merkittävänä julkisen vallan muotona, jota ei perustuslain puitteissa voida siirtää yksityiselle taholle tai vuokratun työvoiman hoidettavaksi. Sen, että X:n verotuspäätös on tehty vuokratulla työvoimalla, voidaan katsoa olevan ristiriidassa perustuslain 124 §:n kanssa. Tätä ei ole myöskään mahdollistettu Verohallinnosta annetulla lailla.

Kysymys 2

Vastauksen arvostelussa on kiinnitetty huomioita yleisten arvosteluperusteiden lisäksi seuraaviin seikkoihin:

- Laite-etsintä on tehty elokuussa 2025 voimassa olleen pakkokeinolain mukaisesti. Euroopan unionin tuomioistuimen lokakuussa 2024 antaman ratkaisun nojalla voidaan kuitenkin esittää, ettei poliisilla ole ollut toimivaltaa päättää laite-etsinnästä eikä tuomioistuimen jälkikäteistä kontrollia voida pitää riittävänä oikeussuojakeinona laite-etsinnöistä päätettäessä. Näin ollen elokuussa 2025 tehty laite-etsintä on suoritettu EU-oikeuden vastaisesti, mitä korostaa se, että lainsäätäjät on sittemmin muuttanut laite-etsintää koskevaa pakkokeinolain 8 lukua saattaakseen sen EU-oikeuden mukaiseksi.
- Euroopan unionin etusijaperiaatteen nojalla kansallinen laki on jätettävä soveltamatta, jos se on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, eikä ristiriitaa voida poistaa tulkitsemalla

kansallista lainsäädäntöä EU-oikeusmyönteisesti. Laite-etsinnässä saadun todistusaineiston hyödyntämisen voidaan tulkita loukkaavan etusijaperiaatetta.

- Toisaalta erilaisiin todisteiden hyödyntämiskieltoihin on suhtauduttu pidättyvästi. Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 25 §:n nojalla tuomioistuimien saa hyödyntää myös lainvastaisesti hankittua todistetta, jos se ei vaaranna oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista.
- Se, että todiste on hankittu EU-oikeuden vastaisesti ei muuta arviointia. Asian kokonaisarvioinnissa on tällöinkin huomioitava asian laatu, todisteen hankkimistapaan liittyvän oikeudenloukkauksen vakavuus, hankkimistavan merkitys todisteen luotettavuudelle, todisteen merkitys asian ratkaisemisen kannalta ja muut olosuhteet.
- Ensiksi asian laatua arvioitaessa on huomioitava se, minkälainen rikosasia on käsiteltävänä. Oikeuskäytännössä on lähdetty siitä, että väitetyn rikoksen vakavuudelle voidaan todisteiden hyödyntämistä harkittaessa antaa lähinnä vähäinen painoarvo. Tämä puoltaa sitä, ettei seksuaalisen ahdistelun lievistä rangaistusasteikosta voida sellaisenaan johtaa todisteen hyödyntämiskieltoa.
- Toiseksi todisteen hankkimistapaan liittyvän oikeudenloukkauksen vakavuutta arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, mitä oikeutta todistetta hankittaessa on loukattu ja kuinka vakavasti. Tarkasteltavassa tapauksessa on loukattu ensisijaisesti vastaajan oikeusturvaa pakkokeinoasian yhteydessä. Tätä ei voida pitää erityisen vakavana loukkauksena, kun huomioidaan, että vastaajalla on ollut mahdollisuus riitauttaa laite-etsinnällä hankittujen todisteiden lainmukaisuus myös asian pääkäsitelyssä. Arvioinnissa on tosin annettava painoarvoa sille, että viranomaisten toiminnan on perustuttava lakiin ja kansalaisten on voitava luottaa siihen, että viranomaiset tuntevat toimivaltuutensa ja toimivat niiden puitteissa. Vaikka tehdyn laite-etsinnän lainmukaisuus voidaan riitauttaa EU-oikeuden nojalla, se on kuitenkin tehty pakkokeinoin edellyttämällä tavalla. Näin ollen todisteen hankkimistapaan liittyvän oikeudenloukkauksen vakavuutta ei voida pitää niin vakavana, että se puoltaisi todisteen asettamista hyödyntämiskieltoon.
- Kolmanneksi on huomioitava hankkimistavan merkitys todisteen luotettavuudelle. Koska kyse on laite-etsinnän yhteydessä tallennetuista kuvista, viestin hankkimistavan ei voida katsoa vaarantavan todisteen luotettavuutta. Tämä puoltaa sitä, ettei todistetta pidä asettaa hyödyntämiskieltoon.
- Neljänneksi on otettava huomioon todisteen merkitys asian ratkaisemiselle. Hyödyntämiskieltoa voi puoltaa esimerkiksi se, että todiste on näyttöarvoltaan heikkoa ja asiassa on muuta ja parempaa näyttöä. Tarkasteltavassa asiassa laite-etsinnässä saadut kuvat ovat keskeistä näyttöä. Yksi erittäin vahva ja luotettava todiste voi olla lainvastaisestikin hankittuna ainoa näyttö ilman, että kyse olisi oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin loukkauksesta. Tämä puoltaa sitä, ettei todistetta ole asetettava hyödyntämiskieltoon.

- Asiassa ei ole ilmennyt muitakaan seikkoja tai olosuhteita, joiden nojalla todiste olisi asettava hyödyntämiskieltoon.
- Lähtökohtana on laittomasti saadun todisteen hyödynnettävyys. Kokonaisarviointi ei tue sitä, että todisteen hyödyntäminen vaarantaisi oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumisen. Näin ollen asiassa ei ole perustetta asettaa laite-etsinnässä saatua todistetta hyödyntämiskieltoon.

Kysymys 3

Vastauksen arvostelussa on kiinnitetty huomioita yleisten arvosteluperusteiden lisäksi seuraaviin seikkoihin:

- Konserniavustuksesta verotuksessa annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan, jos kotimainen osakeyhtiö (emoyhteisö) omistaa vähintään yhdeksän kymmenesosaa toisen kotimaisen osakeyhtiön (tytäryhteisö) osakepääomasta, emoyhteisö saa vähentää tytäryhteisölleen suorittamansa konserniavustuksen veronalaisesta elinkeinotulosta. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan tytäryhteisönä pidetään myös sellaista osakeyhtiötä, jonka osakepääomasta emoyhteisö yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa omistaa vähintään yhdeksän kymmenesosaa. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan 1 momentissa säädettyä sovelletaan vastaavasti myös konserniavustukseen, jonka tytäryhteisö on suorittanut emoyhteisölleen tai emoyhteisön toiselle tytäryhteisölle.
- Konserniavustuslain 3 §:n 1 momentin lähtökohta on symmetrisyyden periaate: konserniavustusta antavan yhtiön vähennyskelpoista menoa vastaa avustuksen saajan veronalainen tulo. Lisäksi vähennyskelpoisen menon ja veronalaisen tulon on oltava Suomen verotusvallan piirissä eli symmetrisyyttä tarkastellaan lainkäyttöalueen sisäisenä kysymyksenä.
- Konserni Y:n sisällä on kaksi eri konserniavustuksen antotilannetta, joiden kohdalla symmetrisyyden toteutumista tulee arvioida: 1) D:n konserniavustus C:lle ja 2) D:n konserniavustus Y:n kiinteälle toimipaikalle.
- Ratkaisun KHO 2007:93 mukaan D:n C:lle antama konserniavustus ei ole vähennyskelpoinen D:n verotuksessa. Kansainvälisen vero-oikeuden ja täsmällisemmin Pohjoismaiden välillä solmitun sopimuksen tulo- ja varallisuusveroja koskevan kahdenkertaisen verotuksen välttämiseksi mukaan C ei ruotsalaisena yhtiönä kuulu Suomen verotusvallan alaisuuteen. D:n C:lle antaman konserniavustuksen vähentäminen ei toteuttaisi vähennyskelpoisen menon ja veronalaisen tulon symmetrisyyttä Suomen verotusvallan piirissä. Se, johtaako tämä Euroopan unionin oikeuden sijoittautumisvapauden vastaiseen verokohteluun, oli Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaistavana asiassa C-231/05 Oy AA. Tuomioistuimen mukaan vähennyskeltottomuus merkitsee sitä, että rajat ylittäviä yhtiörakenteita kohdellaan sisämarkkinoilla epäsuotuisammin kuin kansallisia. Tuomioistuimen mukaan tällainen vähennyskeltottomuus on kuitenkin oikeutettua, koska se toteuttaa verotusvallan tasapainoista jakautumista jäsenvaltioiden välillä. Lisäksi se estää veronkiertoa, koska sen

seurauksena yhtiöt eivät voi vapaasti valita näyttävänsä tulosta matalamman verotuksen valtiossa. Tilanteet, joissa vähennys evätään siksi, että konserniavustus ei jää saajan veronalaiseksi tuloksi Suomessa, eivät ole Euroopan unionin sisämarkkinaoikeuden vastaisia. D:n C:lle antaman konserniavustuksen vähentämisen epääminen Suomen verotuksessa ei ole lainvastaista.

- Ratkaisun KHO 2003:79 mukaan suomalaisen osakeyhtiö D:n ulkomaisen osakeyhtiö Y:n Suomessa olevalle kiinteälle toimipaikalle antaman konserniavustuksen tulee olla vähennyskelpoista D:n verotuksessa. Koska Y:n kiinteä toimipaikka kuuluu Suomen ja Luxemburgin välisen verosopimuksen mukaan Suomen verotusvallan alaisuuteen, Suomella säilyy verotusoikeus Y:n kiinteän toimipaikan saamaan konserniavustukseen. Tilanteessa toteutuu siten konserniavustuslain symmetrisyyden periaate. Euroopan unionin oikeuden kannalta arvioituna kiinteää toimipaikkaa ei tule kohdella toisin kuin kotimaista yhtiötä. Koska kiinteä toimipaikka kuuluu Suomen verotusvallan piiriin, Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-231/05 esittämät huolet veronkierrosta ja verotusvallan tasapainoisen jakautumisen murentumisesta eivät perustele konserniavustuksen vähennyskelvottomuutta tässä tilanteessa. Lisäksi Suomen ja Luxemburgin välisen verosopimuksen kiinteää toimipaikkaa koskeva syrjäntäkielto (artikla 24, kohta 2) edellyttää, että ulkomaisen yhtiön kiinteää toimipaikkaa ei kohdella verotuksessa epäedullisemmin kuin suomalaista yritystä. Yhtiö D:n Y:n Suomessa olevalle kiinteälle toimipaikalle antaman konserniavustuksen vähentämisen epääminen Suomen verotuksessa ei ole lain mukaista.

Kysymys 4

Vastauksen arvostelussa on kiinnitetty huomioita yleisten arvosteluperusteiden lisäksi seuraaviin seikkoihin:

- Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (ROL) 2 luvun 1 a §:ssä luetellaan tyhjentävästi rikokset, jotka mahdollistavat oikeudenkäyntiavustajan määräämisen asianomistajalle. Arvioitavassa tapauksessa ratkaisevassa asemassa on 2 luvun 1 a §:n 3 kohta, joka edellyttää, että kysymyksessä on henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvasta rikoksesta. Lisäksi on arvioitava, onko oikeudenkäyntiavustajan määräämistä pidettävä perusteltuna rikoksen vakavuus, asianomistajan henkilökohtaiset olosuhteet ja muut seikat huomioon ottaen.
- Oikeuskäytännössä on katsottu, että esitutkintaa varten oikeudenkäyntiavustajaa määrättäessä arvioinnin lähtökohdaksi on otettava esitutkintaviranomaisen alustavasti määrittämä rikosnimike. Tarkasteltavassa tapauksessa tämä tarkoittaa kiskonnantapaisen työsyryjinnän tunnusmerkistöä.
- Asianomistajalla on toisaalta mahdollisuus esittää hakemuksessaan näkemyksensä tutkittavasta rikosnimikkeestä. Tämän perusteella tuomioistuin voi tapauskohtaisesti katsoa olevan syytä poiketa esitutkintaviranomaisen käyttämästä rikosnimikkeestä.

- Korkein oikeus on korostanut, että oikeudenkäyntiavustajan määräämistä koskeva asia on perusteltua käsitellä summaarisesti eli tarkoituksenmukaista ei ole, että avustajan määräämistä koskevasta asiasta muodostuu rikosasian esikäsittely. Tämä alleviivaa pääsääntöä, jonka mukaan oikeudenkäyntiavustajaa määrättäessä ratkaisevassa roolissa on nimenomaan esitutkintaviranomaisen käsitys tutkittavasta rikoksesta.
- Asianomistaja A ei ole esittänyt selvitystä sen tueksi, että tuomioistuimen pitäisi poiketa esitutkintaviranomaisen käyttämästä rikosnimikkeestä. Näin ollen oikeudellisen avustajan määräämistä on lähtökohtaisesti arvioitava kiskonnantapaisten työsyryntän näkökulmasta. Tällöin ratkaisevaksi kysymykseksi muodostuu se, voidaanko kiskonnantapaista työsyryntää pitää ihmiskaupan tavoin sellaisena vapautteen kohdistuvana rikoksena, jota tarkoitetaan ROL 2 luvun 1 a §:n 3 kohdassa.
- Kiskonnantapaisten työsyryntä sisältää samankaltaisia tunnusmerkkitekijöitä kuin ihmiskauppa, joka on kriminalisoitu vapautteen kohdistuvia rikoksia koskevassa rikoslain 25 luvussa. Tarkasteltavassa tapauksessa A:n passi on ollut työnantajan hallussa, mikä viittaa siihen, että epäilty rikos on loukannut A:n vapautta.
- Toisaalta korkeimman oikeuden ratkaisukäytännössä on katsottu, ettei kiskonnantapaista työsyryntää voida pitää ihmiskaupan tavoin vapautteen kohdistuvana rikoksena. Korkeimman oikeuden ratkaisukäytäntö puoltaa sitä, ettei A:lle voida määrätä oikeudenkäyntiavustajaa esitutkintaan, kun tutkittavana rikosnimikkeenä on kiskonnantapaisten työsyryntä.
- A:n vetoomuksen vuoksi asian arvioinnissa on perusteltua huomioida myös rikosuhridirektiivi, jonka 13 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että rikoksen uhrilla on oikeus oikeusapuun. Tältä osin on olennaista, ettei direktiivi edellytä, että kaikilla rikoksen uhreilla olisi subjektiivinen oikeus oikeusapuun, vaan jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta määrätä oikeusavun myöntämisen kriteereistä. Näin ollen oikeudenkäyntiavustajan määräämättä jättämistä A:lle ei voida sellaisenaan pitää rikosuhridirektiivin vastaisena.
- Asian kokonaisarvioinnissa on olennaista, että ROL:ssa on tyhjentävästi lueteltu ne rikokset, jotka mahdollistavat oikeudenkäyntiavustajan määräämisen asianomistajalle. Koska kiskonnantapaista työsyryntää ei voida korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön nojalla pitää ROL 2 luvun 1 a §:n 3 kohdassa tarkoitettuna vapautteen kohdistuvana rikoksena, asiassa ei ole perusteltua määrätä A:lle oikeudenkäyntiavustajaa esitutkintaa varten. ROL 2 luvun 1 a §:n 3 kohdan sanamuodon laajentavaa tulkintaa ei voida puoltaa myöskään rikosuhridirektiivillä, joka ei edellytä oikeusavun myöntämistä kaikille rikoksen uhreille.